EESTI NSV
RIIKLIK AKADEEMILINE
OOPERI- JA BALLETITEATER
„ESTONIA"

Esmeralda

Ballett 3 vaatuses 8 pildis

C. PUGNY, Stalini preemia laureaadi NSVL rahvanäitleja R. GLIERI ja Stalini preemia laureaadi, VNFSV rahvanäitleja S. VASSILENKO muusika

1951

Elegantselt rõivastavad Teid

Artelli „MOOD"

ÕMBLUSATELJEED

J. Lauristini 3 — Harju 45

ERIALA

naiste kleidid,
mantlid ja kübarad

Artelli esinduskaupluses Harju 45 leiate rikkalikus valikus pesuartikleid, silmuskoes kootud kunstkäsitöö esemeid jne.

Artell „MOOD"

TALLINN, LAI TÄN. 4 TELEF. 414-65

EESTI NSV RIIKLIK AKADEEMILINE OOPERI- JA BALLETITEATER

„ESTONIA"

„Esmeralda"

Ballett 3 vaatuses 8 pildis.

C. Pugny, Stalini preemia laureaadi, NSVL rahvakunstnik *R. Glieri* ja Salini preemia laureaadi, VNFSV rahvakunstnik *S. Vassilenko* muusika

VNFSV rahvanäitleja *V. Tihhomirovi* ja Stalini preemia laureaadi, VNFSV teenelise kunstniku *V. Burmeister'i* libreto V. Hugo romaani „Jumalaema kirik Pariisis" ainetel.

Lavastaja: Moskva Riikliku NSVL rahvanäitlejate K. S. Stanislavski ja V. I. Nemirovitš-Dantšenko nimelise Muusikalise Teatri peaballettmeister, Stalini preemia laureaat, VNFSV teeneline kunstnik *Vladimir Burmeister*

Assistent: *Senta Ots*

Muusikajuht: Stalini preemia laureaat, ENSV teeneline kunstnik *Kirill Raudsepp*

Repetiitorid: *Vera Vetting* ja *Rudolf Treimann*

Lavakujundus: Stalini preemia laureaat, ENSV teeneline kunstitegelane prof. *Voldemar Haas*

Kostüümid: *Leida Klaus*

Dekoratsioonid maalinud: *Frits Matt, Albert Vahtramäe* ja *Salme Sumera*

Lavaesemed: *Väino Vahtrik*

Parukad ja jumestus: *Valdur Tohera*

Lavameister: *Georg Annus*

Valgustus: *Voldemar Loss* ja *Richard Mikk*

Rekvisiit: *Arnold Maripuu*

Näitejuhi abi: *Leida Joonson*

OSALISED:

Esmeralda	*Inge Põder* *Juta Arg* *Eike Joasoo*
Phoebus	*Artur Koit* *Johannes Viirg* *Garibaldi Kivisalu*
Claude Frollo	*Verner Hagus* *Ilmar Silla*
Gudula	*Asta Ots* *Elga Rips* *Geeni Raudsepp*
Quasimodo	*Ilmar Silla* *Herman Palang* *Boris Blinov*
Fleur de Lice	*Vera Leever* *Illaria Smirnova*

Guillaume	*Väino Aren*
Clopin	*Erich Ülevain*
Guniadi	*Herman Palang* / *Verner Loo*
I ohvitser	*Uno Puusaag*
II ohvitser	*Garibaldi Kivisalu* / *Johannes Viirg*
Fleur de Lice'i ema	*Eva Meil*
Narrid	*Uno Puusaag* / *Hans Nieländer* / *August Riismann*
Mustlanna	*Aina Petersons* / *Hilda Malling* / *Asta Ots*
Fleur de Lice'i sõbratarid	*Aina Petersons* / *Soja Kalevi* / *Illaria Smirnova* / *Yvonne Raksnevitš* / *Eike Joasoo* / *Inge Põder*
Linnapea	*Artur Linnamägi*
Kohtunikud	*Alfred Mering* / *Kalju Vaha*
Vanemad	*Jaan Johanson* / *Johannes Kepp*
Timukas	*Juhan Jürgo*

Kaastegevad:

Mustlannade tantsus: *Ida Kongas, Ekaterina Kuskova, Hilja Liiv, Yvonne Raksnevitš, Signe Tamm* ja *Virve Viires.*

Polkas: *Margarita Monakova* või *Hilja Liiv* ja *Eesti Riikliku Koreograafilise Kooli õpilased.*

Tantsudes linnaväljakul: *Soja Kalevi, Margarita Monakova, Asta Olo, Aina Petersons, Yvonne Raksnevitš, Väino Aren, Hans Nieländer, Herman Palang, Uno Puusaag, August Riismann, Erich Ülevain* ja *Eesti Riikliku Koreograafilise Kooli õpilased.*

Tegevuskoht: Pariis.
Aeg: XV sajand.

Orkestri kontsertmeistrid: *Hugo Schüts* (viiul)
Martin Levald (čello)
Silvia Tobias (harf)

PROLOOG.

Öö. Mööda teed astub pikaldaselt Gudula magava tütrega süles. Naine langeb väsimusest kokku ja ,istudes maha, uinub. Mööda lähevad mustlased, kes on arvamusel, et naine on surnud, nad katavad tema ja võtavad lapse endaga kaasa. Gudula ärkab ja leiab ainult lapse kingakese, mille kaotasid mustlased. Valust ja meeleheitest õnnetu ema kaotab mõistuse.

ESIMENE VAATUS.

On möödunud 15 aastat. 6-dal jaanuaril 1482. a., ristimise pidustuse päeval, pariislased pühitsevad narride püha. Väljakul, jumalaema katedraali peasissekäigu juures, kirju rahvahulk piirab rahva vahekohtunikke — Pariisi kerjuste juhte Clopin'i, Guillaume'i ja Guniadi't, kes peavad valima narride „paavstiks" — kõige inetuma inimese. Ja nad valivad selleks katedrali kellalööja Quasimodo: ühesilmaline, küürakas, väljavääatud puusadega — ta on niivõrd koletis, et rahvas võpatudes eemaldub temast. Quasimodele pannakse pähe kroon kuljustega ja kätte antakse kullatud kepp. Istudes vaadile võtab ta armulikult vastu rahva tervitused. Ootamatult ilmub Quasimodo juurde vaimulik ja rebib temalt kepi. Quasimodo on juba valmis vaimulikule kallale tungima, kuid äkki langeb ta põlvili. Tulija on Glaude Frollo, tema hooldaja ja õpetaja. Rahvas tahab „narride paavsti" huvides vahele astuda, kuid astub tagasi Quasimodo ees, kes oma kehaga kaitseb Claude Frollo'd. Samal hetkel jooksevad väljakule mustlasneiud: oma tantsuga tõrjuvad nad rahvahulga eemale ja vabastavad osa väljakust, kuhu ilmub Esmeralda. Ta tantsib tamburiini helide saatel, mida rahvas jälgib pingsalt. Neiut ei lase silmist ka Claude Frollo ja tema sünge pilk tekitab hirmu tantsitaris. Tantsu katkestades, kogub neiu almuseid. Äkki on tema ees vana naine, kelle lahtised hallid juuksed langevad näole. Sirutades neiu poole käed, pomiseb vanake needusi. Nii kohtub nõdrameelne Gudula Esmeraldaga.

Saabub öö. Esmeralda läheb koju. Ta ei märka, et teda salaja seirab vaimulik, kelle märguandel Quasimodo haarab kinni neiu. Esmeralda karjatus kutsub kohale öövalve salga. Küürakas langeb nende hoopide all maha. Esmeralda kaitseb oma kehaga Quasimodot ja palub teda vabastada. Nõiutuna vaatab neiu lahkuvat kaptenit ja ei märka, et tema juurde roomab Quasimodo, kes ootamatult suudleb Esmeralda kätt. Emeralda põgeneb hirmuga...

TEINE VAATUS.

1. pilt. Rikka maja õuel vestlevad rõõmsad neiud. Need on — maja noor perenaine Fleur de Lice ja tema sõbratarid, kes arutlevad täna toimuvat sündmust — Fleur'i kihlust kuningliku sõjaväe kapteniga Phoebus de Chateaupère'iga. Märkamatult ilmub Phoebus ja astub mõrsja juurde, kuna sõbratarid lahkuvad kiirelt. Noorte kohtamise katkestavad külalised, Siin on ohvitserid — Phoebus'e sõbrad, Fleur de Lice'i sõbratarid, rikkad daamid, linna kõrgem seltskond. Fleur de Lice'i ema teatab külalistele oma tütre kihlusest ja kõik siirduvad majja. Üksinda jäänud Phoebus näeb värava juures mustlasneiusid ja käseb neid sisse lasta. Siin Esmeralda kohtub uuesti oma päästjaga. Pööramata temalt silmi, tantsib Esmeralda ning igas ta liigutuses väljendub teda haaranud armatuse tunne. Phoebus, joobudes tantsust, unustab kihluse, mõrsja, seltskonna moraali, — läheneb Esmeraldale ja tantsib temaga mustlaste keskel. Ilmub Fleur de Lice'i ema ja käseb teenritel mustlased minema kihutada. Kui kolm teenrit haaravad Esmeralda, ilmuvad väravale Clopin, Guillaume ja Guniadi, nende järgi rahvas. Vabastades Esmeralda, lahkuvad kõik.

2. pilt. Tavernis „Eva Õun“ tantsivad mustlased. Laua juures jutustab Phoebus oma sõpradele skandaalist mõrsja majas. Pimedas nurgas varjab ennast Quasimodo. Ohvitseridele läheneb Esmeralda, kes ka Phoebusele meeldib. Viimase märguandel järgneb neiu temale kuulekalt ja nad siirduvad ukse poole, mis viib taverni siseruumesse. Sama teed hiilib ka mees vaimuliku rüüs. See on — Claude Frollo.

3. pilt. Väheldane, kehvalt sisustatud pööningukamber. Siin kõneleb Esmeralda Phoebusele oma armastusest ja oma rõõmust, et armastatu on tema juures. Tunnete mõjul heidab ta käed ümber Phoebuse kaela ja samal hetkel, kui viimane langetab pea Esmeralda suudlemiseks, näeb neiu armatatu pea kohal teist nägu, ja kätt, milles välgub nuga. Esmeralda tunneb ära vaimuliku, kuid haaratud kohutavast hirmust, ei suuda ta isegi karjatada. Käsi laskub ja kapten langeb... Kui Esmeralda tuleb uuesti meelemärkusele, ümbritsevad teda sõdurid ja vaimulik on kadunud. Kapten kantakse ära, mõrvas süüdistatu — Esmeralda vangistatakse. Kambrisse jääb ainult Quasimodo. Ta leiab Claude Frollo noa ja mõistab, et mõrvariks on vaimulik.

KOLMAS VAATUS.

1. pilt. Surma määratud Esmeralda on heidetud La Tournelle'i kindluse keldrisse. Masendunud kõigest sündinust, istub ta osavõtmatuna õlgedel. Kõik on temas korraga segi läinud, ta ei suuda isegi meenutada, et kõik sündis tegelikkuses, ta on arvamisel, et see on kohutav unenägu. Siin ilmub Claude Frollo. Ta anub Esmeraldalt vastuarmastust. Langedes põlvili kõneleb ta Esmeraldale oma meeletust kirest, oma kiivusest, mis piinab teda. Ta ahvatleb neiut endaga koos põgenema. Neiu tõukab vaimuliku eemale ja käseb teda lahkuda. Claude Frollo lahkub. Esmeralda langeb meelemärkusetult põrandale.

2. pilt. Väljak peakiriku ees — koht, kus koidikul peab hukatama Esmeralda. Siia koguneb rahvas kõigist Pariisi äärelinnadest — kehvikud, kerjused, mustlased — relvastatud kõigega, mis kellelegi on kätte juhtunud. Väljakul on — kohtunikud, mungad, timukas ja sõduritest ümbritsetud Esmeralda. Mööudes vaikivast rahvahulgast, laskub Esmeralda peakiriku sissekäigu juures põlvili. Avanevad peakiriku uksed ja sealt väljub Claude Frollo. Ta läheneb Esmeraldale ja sosistab: „saa minu omaks ja ma võin päästa sinu,“ kuid neiu tõukab vaimuliku jälle põlgusega eemale. Ta vaatleb veel viimast korda taevast, maad ja rahvast ning äkki näeb Phoebus't. Tunnete mõjub ruttab neiu kapteni poole, kuid siin märkab ta noort naist, kes toetub Phoebuse käsivarrele. Phoebus ja Fleur de Lice kaovad rahva hulka. Läheneb timukas ja tahab haarata Esmeraldat, kuid keegi rabab teda jalust, haarab Esmeralda ja viib ta pühakotta. See on Quasimodo. Tema kannul, purustades sõdurite aheliku, tungib peakiriku poole rahvas, et kaitsta Esmeraldat kohutava ja ebaõiglase kohtu eest. Toimub ränk võitlus, milles hukkuvad Guillaume ja Guniadi. Kui sõdurite ründamisel väljak tühjeneb rahvast, ilmub peakiriku uksele Claude Frollo, kandes kätel Esmeraldat, kelle ta annab timukale. Samal ajal läheneb Esmeraldale hullumeelne kerjus-naine. Gudula neab Esmeraldat ja mustlasi, kes temalt varastasid lapse. Ta rebib neiu rõivaid ja märkab tema rinnal kingakest-talismani. Kaua vaatleb Gudula seda, võtab välja teise samasuguse ja karjatusega embab ootamatult leitud tütart. Märgates timukat, Gudula tahab Esmeraldaga põgeneda, kuid kõikial takistavad teda sõdurid. Kui sõdurite ring koondub, langeb Gudula elutult maha... Haarates Esmeralda, veab timukas ta kaagile...

3. pilt. Ühes peakiriku tornidest on Quasimodo sügavas leinas Esmeralda hukkamise pärast. Ilmub Claude Frollo. Nende vahel toimub võitlus ja Quasimodo tõukab vaimuliku tornist tänava kividele.

да, которую он передает палачу. В этот момент к ней подходит сумашедшая старуха-нищенка. Гудула проклинает Эсмеральду и цыган, укравших когда-то ее ребенка, она рвет одежду девушки и замечает на ее шее талисман—башмачок. Долго она смотрит на него, потом вынимает другой такой же и с воплем хватает в об'ятия найденную так неожиданно дочь. Заметив палача, Гудула хочет бежать с Эсмеральдой, но везде дорогу им преграждают солдаты. И когда круг солдат смыкается, Гудула падает замертво . . . Взяв девушку, палач несет ее на виселицу . . .

3-я картина. На одной из башен собора сидит Квазимодо и оплакивает погибшую Эсмеральду. Появляется Клод Фролло. Между ними происходит борьба, и Квазимодо сталкивает священника с башни на площадь . . .

ARTELL

„ELEKTROMETALL"

TALLINN, KULLASEPA TÄN. 5, TEL. 442-00

★

Teostatakse: elektriseadmete töid.
Valmistatakse: äridele metallist nikeldatud vitriine ja elektriarmatuure.

Kasutage meie helivõimendus osakonda

★

АРТЕЛЬ

„ЭЛЕКТРОМЕТАЛЛ"

ТАЛЛИН, КУЛЛАСЕПА 5, ТЕЛЕФ. 442-00

ПРОИЗВОДИТ:
ЭЛЕКТРОМОНТАЖНЫЕ РАБОТЫ

ИЗГОТОВЛЯЕТ:
металлические никелированные витрины; электро-арматуры и прочие металлические изделия

Пользуйтесь услугами отделом звукоусилителей

ARTELL „VÄLK"

KÖÖSNERITE OSAKOND RAEKOJA 6

teostab vilunud meistri juhatusel asjatundlikult kõiki köösneritöid tellija materjalist

JALATSITE REMONT-TÖÖKOJAD ASUKOHAGA

Voorimehe 1
Heina 15
Paldiski 29-a
Kalinini 20
Uus 31
Vabriku 27
J. Tompi 21

teostavad igasugust remonti artelli kui ka tellija materjaliga

OSAKOND NR. 4 TÄHE TÄN. 16

Jalatsite remont. Eriala sport-jalatsite valmistamine tellija materjalist

OSAKONNAS NR. 2, HOBUSE TÄN. 12

valmistatakse asjatundlikult kvaliteetseid säärsaapaid tellija materjalist.

Kooliõpilastele tellimuste täitmine väljaspool järjekorda

ARTELL

«LINA»

kauplus SUUR KARJA TÄN. 2 ja müügipunktid

Kesk- ja tööstuskaupade turul

ARTELL
LINA
TALLINN

Müügil suures valikus laiatarbekaupu

Kolhoosidele müük pangaülekandega: Rangvilt, tahvelvilt jne.

KARTONAAŽI- JA HARJATÖÖLISTE ARTELL

„EKSTRA"

LAURISTINI TÄN. 15. TEL. 446-24

Meie kauplustes S. KARJA TÄN. 2, KULLASEPA TÄN. 13, PÄRNU MNT. 4, ja PÄRNU MNT. 40.

suur valik mitmesuguseid laiatarbe- ja majapidamiskaupu:

koolitarbeid, penaale, paberikorve, male- ja kabemänge, küünlaid, savinõusid, harju, pintsleid, reisi- ja askupeegleid, silmkoes tekstiiltooteid, parfümeeriatooteid, poonimisvaha, nahktooteid jne. jne.

MÜÜK ARVETEGA LIMIIDI ALUSEL

EV Metsatööndusliidu artell

„LESSOPRODUKT"

teostab: ümarmetsamaterjalide saagimist, puitvilla, krohvmati, pakikastide, saapa-liistude, -kontsade ja majapidamistarvete valmistamist tellija materjalist

Artelli kauplus tööstuskaupade turul kiosk nr. 8

ARTELL LOOVTÖÖ

TARBE- JA KAUNISTUSESEMETE

A R T E L L I

„LOOVTÖÖ"

K A U P L U S E D

VOORIMEHE TÄN. 7 JA RAEKOJA PLATS 11

kaubastavad elanikkonnale suures valikus

kootud esemeid, supeltrikoosid, capron sukki, sokke, fiiber kohvreid, ridikülle, rahataskuid, mantli- ja ilunööpe, sulepäid ja sigaretipitse, laua- ja taskupeegleid, lambivarje, nõudekuivatajaid ja muid tööstuskaupu

Kevadhooajaks mitmesuguseid naiste kingi

МАГАЗИНЫ АРТЕЛИ ПРЕДМЕТОВ ПОТРЕБЛЕНИЯ И УКРАШЕНИЯ

„ЛООВТЕЕ"

УЛ. ВООРИМЕХЕ 7 И РАЭКОЯ ПЛАТС 11

продают населению в большом выборе:

Вязанные изделия, купальные костюмы, капрон чулки, носки и фибровые чемоданы, редикюли, кошельки, пуговицы для мужских и дамских пальто, карманные и настольные зеркала, абажуры и другие промтовары

Разные дамские туфли к весенкему сезону

NSVL KAUBANDUSMINISTEERIUM
UNIVERSAALMAGASINIDE
PEAVALITSUSE

ГУ ГЛАВУНИВЕРМАГ

„TALLINNA UNIVERSAALMAGASIN"

Laialdane valik kaupu

MÜÜGIL: kaubad: villased, puuvillased, siid- ja tekstiiltükikaubad;
õmblustooted: kostüümid, mantlid, triiksärgid, kleidid, pluusid, meeste ja naiste peakatted;
trikooesemed, sukad, sokid, nahk- ja kummijalatsid, parfümeeria-kosmeetikatooted;
majapidamistarbed: alumiinium-, emaileeritud, klaas- ja portselannõud, elektri-, raua- j. t. kaubad;
mööbel ja vaibad;
laialdane mänguasjade ja teiste kaupade sortiment

Kauplused avatud iga päev k.11—20. Puhkepäev pühapäeval

„TALLINNA UNIVERSAALMAGASINI" kauplused asuvad

1. Majatarbed — Viru tän. 2
2. Tekstiil — Viru tän. 4
3. Trikoo-galanterii- ja parfümeeriakaubad — Viru tän. 6
4. Juveliirtooted — Viru tän. 6
5. Valmisriided — Viru tän. 8
6. Kultuurkaubad — Viru tän. 12
7. Jalatsid — Mundi tän. 3, Raekoja plats
8. Valmisriided — Pärnu mnt. 28
9. Paviljonis turgudel
10. Moodsad naiste kübarad — Kullasepa tän. 9

TELEFON 444-99

Tr. „Kommunist". Tell nr. 2860. Tiraaž 3000. MB-08631. 21. VI 1951.
Hind 75 kop